

REZUMATE

Volumul VI, Nr. 1(11)/2015

Articole științifice

TEORIE, ISTORIE ȘI CRITICĂ LITERARĂ

Moduri lirice ale protestului estetic la poeții din generația războiului

Sorin Ivan

Rezumat:

Protestul liric al poezilor din generația războiului comportă o întreagă gamă a complexității. În dorința lor, mărturisită programatic, de despărțire de tradiția literară, de canonul poetic al epocii, poeții rebeli recurg la un arsenal de mijloace și procedee prin care denunță literatura momentului. În colimatorul lor intră în special poezia, acuzată de falsitate și sterilitate, de trădare a misiunii sale originare, ca rod corupt al unei estetici livrești, lipsite de substanță și al unei viziuni factice, tributare tradiției și tiparelor poetice ale timpului. În aria complexă a noii atitudini estetice, sfidarea, boema și evaziunea sunt moduri fundamentale ale protestului liric, dezvoltate de poeții reprezentativi ai generației războiului.

Cuvinte-cheie: canon, protest estetic, noua poezie, moduri lirice, boema, evaziunea

Celălalt ca față a terorii

Emanuela Ilie

Rezumat:

Studiul intitulat *Celălalt ca față a terorii* descrie și analizează fețele întunecate ale alterității, așa cum apar ele în poezia compusă în închisorile și lagărele de muncă forțată din România comunistă. Deși valoarea estetică a acestui tip particular de creație carcerală este adesea diminuată, ceea ce prevalează la lectură este miza existențială a mărturiilor oferite în asemenea poeme ale suferinței. O componentă esențială a complicatului proces pe care îl presupune distilarea durerii și încercarea de supraviețuire spirituală vizează relaționarea cu Celălalt ca față a terorii și înțelegerea lui.

Cuvinte-cheie: poezie carcerală, suferință, alteritate, tortionar, supraviețuire

Rescrierea parabolilor și episoadelor biblice în proza lui Vasile Voiculescu

Florin Toader Tomoioagă

Rezumat:

Datorită bogăției sale literare, proza scriitorului român Vasile Voiculescu oferă multe direcții de interpretare. În cadrul acesteia, un loc special îl ocupă povestirile cu nucleu biblic. Multe dintre ele, precum *Mântuirea smochinului*, *Lupta cu îngerul*, *Toiagul minunilor*, *Bunavestire*, *Demoniacul din Gadara*, *Adevărul* și *Copacul lui Iuda*, reprezintă rescrieri ale episoadelor sau parabolilor biblice. Studiul analizează diferențele dintre aceste povestiri și corespondențele lor biblice, subliniind nota de originalitate conferită de penița iscusită a marelui scriitor român.

Cuvinte-cheie: parabolă, interpretare, episod biblic, originalitate, semnificație

LINGVISTICĂ, STILISTICĂ ȘI TRADUCTOLOGIE

TIC și engleza pentru studenții de la specializarea Informatică

Alina Nicoleta Pădurean, Adriana Vizental

Rezumat:

Întrebarea dacă în universități ar trebui predată engleza generală sau engleza pentru nevoi speciale rămâne deocamdată fără răspuns. Majoritatea profesorilor preferă să predea engleza generală deoarece au fost pregătiți pentru engleza generală în cadrul facultății. Alții, însă, aleg engleza pentru nevoi speciale. În universitatea noastră, engleza este obligatorie timp de patru semestre. Deoarece majoritatea studenților de la specializarea Informatică au suficiente cunoștințe de limba engleză când se înscriu la facultate, profesorii aleg să predea engleza pentru nevoi speciale. Problema este că există doar puține materiale pentru studenții de la informatică. De aceea, profesorii trebuie să își proiecteze propriul curriculum, materialele didactice și instrumentele de evaluare. Lucrarea noastră se bazează pe un experiment ale cărui rezultate au demonstrat faptul că studenții participă cu plăcere la cursurile de limba engleză dacă se folosesc mijloace TIC, dacă pot folosi calculatoarele și cunoștințele de informatică. În plus, prezența lor la curs a crescut semnificativ în urma folosirii mijloacelor TIC.

Cuvinte-cheie: tehnologia comunicării, predarea limbii engleze, metode interactive, abilități, engleza pentru nevoi speciale

Argumente și explicații – Rolul întrebărilor în discursul negocierii

Otilia Huțiu

Rezumat:

Articolul descrie întrebările din punct de vedere sintactic, semantic și la nivel discursiv. Se trec în revistă funcțiile pe care le au acestea la nivelul discursului negocierii definit ca un tip de discurs instituțional. Sunt analizate exemple dintr-un corpus de negocieri în limba engleză. Autoarea scoate în evidență faptul că întrebarea are două funcții de bază în negociere: funcția informativă și cea

argumentativă. Totodată se arată că modul de formulare a întrebării scoate în evidență relațiile dintre participanții la negociere.

Cuvinte-cheie: funcția discursivă, întrebare, gen argumentativ, stil cooperant

Întrebuințări factice ale limbajului în discursul presei scrise: construirea unui nou model privind participarea audienței

Marius-Adrian Hazaparu

Rezumat:

Articolul de față abordează, dintr-o perspectivă pragmatică și lingvistică, problema contactului și a importanței acestuia în comunicarea jurnalistică. Conceptele-cheie din cadrul acestei abordări teoretice sunt funcția fatică a limbajului și faticitatea, definită aici ca proprietate a limbajului în acțiune care le permite indivizilor să stabilească, să dezvolte și să mențină relații prin intermediul comunicării. Obiectivele generale ale articolului sunt conturarea unei noi direcții de cercetare în analiza discursului presei scrise și, de asemenea, construirea unui model discursiv bazat pe dimensiunea fatică a limbajului. Date fiind scăderea constantă a audiențelor în cazul presei scrise și creșterea rapidă a numărului de cititori din mediul online, acest model ar putea servi drept instrument la care publicațiile tipărite ar putea apela pentru a-și păstra cititorii folosind strategic aparatul discursiv dezvoltat în acest articol. Principala concluzie a propunerii de față se referă la trecerea necesară, în discursul presei scrise, de la referențialitate (o abordare care privilegiază contextul) la faticitate (o abordare care privilegiază contactul), pas deja făcut de alte canale de comunicare în masă precum radioul, televiziunea și Internetul. Cu alte cuvinte, acest studiu e o invitație pentru media tipărite de a acorda mai multă atenție și modului în care faptele sunt comunicate, alături de ceea ce anume se comunică.

Cuvinte-cheie: presă scrisă, funcțiile limbajului, fatic, contact, model

Strategii și opțiuni lexicale în reportaje selectate de presa scrisă pe tema conflictelor din Delta Nigerului, Nigeria

Chuka Fred Ononye, Niyi Osunbade

Rezumat:

Studiul investighează alegerile lexicale în reportajele din ziare pe tema conflictelor din Delta Nigerului (NDCs) pentru a stabili conexiuni cu strategii stilistice specifice, utilizate de către reporterii în denumirea entităților în discurs. Analizele discursului ND s-au concentrat asupra elementelor lingvistice și contextuale, neglijând strategiile stilistice care limitează opțiunile lingvistice în texte, împiedicând astfel o înțelegere deplină a modului în care articolele de știri sunt utilizate pentru a influența percepția cititorilor privind conflictele. Patruzeci de reportaje pe tema NDC-urilor publicate între 2003 și 2007 au fost selectate din patru ziare cu sediul în Delta Nigerului (*The Tide*, *The Waves*, *The Pointer* și *Pioneer*) și supuse analizei stilistice, utilizând modelul de critică stilistică al lui Jeffries, conceptele de stil și aspectele stilisticii discursului formulate de către Osundare. Două entități (actorii știrilor și activitățile lor) sunt menționate în discurs prin două strategii de denumire, și anume, etichetarea și nominalizarea. Etichetarea se caracterizează prin două variante lexicale: metafore motive și adjective calificative folosite în evaluarea entităților numite. Nominalizarea este marcată de două tipare lexicale: forme nominale simple și convertite, menite să reducă impactul activităților actorilor știrilor. Astfel, strategiile de numire în reportajele privind conflictele din Delta Nigerului, prin alegerile lexicale și modele specifice, sunt motivate de intenția ascunsă a reporterilor de a influența viziunea cititorilor asupra conflictelor.

Cuvinte-cheie: conflictul din Delta Nigerului, reportaj de ziar, numire, strategii, opțiuni lexicale, etichetare, nominalizare, discurs

STUDII SOCIALE ȘI EDUCAȚIONALE

Comprehensiunea vs. interpretarea. (Re)Lectura ca filosofie practică

Eva Monica Szekely

Rezumat:

Imperativul comunicării în lumea contemporană impune revenirea complexității raportului text vs. discurs în miezul programelor de formare ale prezentului. (Re)Lectura ca practică semnificativă, vastă problematică ce stă de o parte și de alta a ambelor sale momente, comprehensiunea și interpretarea, la intersecția unor subiecte de referință precum „moartea ideologiilor”, conduc la acceptarea hermeneuticii și, desigur, a practicii semnificative, ca filosofie practică în educația formală și / sau nonformală. Azi, „când interpretarea pare să devină singurul joc din oraș” (Stanley Fish), aceasta este singura alegere pe care ești nevoit să o accepți în cazul în care vrei să devii mai bun. Ca urmare, intenția noastră formativă este de a cuprinde câteva noi elemente modelatoare în direcția ordonării unor particularități ale strategiilor interpretative pentru a delimita paradigma structurantă a (re)lecturii ca practică filosofică în dubla sa dimensiune: ca model cognitiv pe de o parte și ca model cultural în negocierea de sensuri pe de altă parte, conform modelelor PISA.

Cuvinte-cheie: experiența hermeneutică, comprehensiune, interpretare, (re)lectură, filosofie practică

Poziții antiaristocratice, în reviste românești de la Pesta – primii ani ai dualismului austro-ungar

Daciana Marinescu

Rezumat:

Pe linia inaugurată de istoriografia romantică, rolul nobilimii române în conservarea și promovarea spiritualității naționale în Transilvania și în zona de vest a actualei României – teritorii aflate sub stăpânire ungară în perioada dualismului, a fost relevat pertinent în literatura istorică din ultimii ani. Dar unele opinii antiaristocratice, propagate de jurnaliști ai „Federațiunii” și „Gurii Satului”, două importante reviste politice românești, care au apărut la Pesta, la începutul perioadei dualismului austro-ungar, au fost mai puțin evidențiate. La o primă privire, editorii au susținut această orientare datorită formației lor profesionale moderne și burgheze, de juriști. O analiză mai profundă a pozițiilor antiaristocratice promovate de jurnaliștii români de la Pesta relevă că ele au fost colportate mai mult din motive de conjunctură, din rațiuni politico-naționale. Principalul motiv al promovării unor astfel de puncte de vedere a fost acela că, în primii ani ai dualismului, înnobilarea a fost folosită de guvernul ungar ca instrument pentru a-i determina pe unii dintre liderii mișcării naționale românești să susțină prioritar interesele puterii politice străine.

Cuvinte-cheie: dualismul austro-ungar, reviste românești, „Gura Satului”, „Federațiunea”, poziții antiaristocratice

Considerații generale asupra regimului matrimonial în conformitate cu prevederile noului Cod civil român. Mandatul tacit reciproc între soți

Miron Gavril Popescu

Rezumat:

Fără a oferi un angajament juridic în termeni formali, Noul Cod civil român stabilește *mandatul tacit reciproc între soți* sub forma prevederilor art. 345–347, incluse în Cartea II – *Despre familie*, Titlul II – *Căsătoria*, Capitolul VI – *Drepturi patrimoniale și obligațiile soților*, a doua ediție, *Regimul Juridic Matrimonial*.

Totuși, deși în ceea ce privește bunurile comune, *lato sensu* soților li se atribuie aceleași drepturi patrimoniale și obligații, legislatorul operează o distincție, în funcție de tipul de act legislativ încheiat între ei. Astfel, fiecare soț poate folosi liber, păstra, administra bunuri comune, conform prevederilor legale, dar unul dintre soți nu poate încheia documente de dispoziție, cu privire la bunurile familiei, fără consimțământul celuilalt soț. Articolul de față analizează în mod egal elementele care formează incidența în dreptul comun al mandatului tacit reciproc între soți, inclusiv sancțiunile legale potrivite situațiilor de nerespectare și regulilor particulare, renunțând la principiile dreptului general civil.

Cuvinte-cheie: regim matrimonial, regim al proprietății matrimoniale, mandatul tacit reciproc între soți, act juridic, nulitate

STUDII CULTURALE. 230 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI MOISE NICOARĂ

Vasile Mangra și personalitatea lui Moise Nicoară

Ioan Bolovan, Marius Eppel

Rezumat:

Dincolo de activitatea politică și cariera ecleziastică, Vasile Mangra rămâne și un savant prin multiplele preocupări științifice concretizate în studii de istorie, teologie etc. Un interes aparte a manifestat Vasile Mangra față de persoana lui Moise Nicoară. De aceea, printre prioritățile lui Mangra pe câmpul cercetării istorice, s-a numărat și restituirea manuscriselor „marelui bărbat al neamului românesc”. Era o muncă de pionierat deoarece, până la acea dată, referințele istoriografice privitoare la Moise Nicoară, dacă nu au lipsit în totalitate, au fost destul de lapidare. Așadar, lui Mangra îi revine marele merit de a încerca să redea posterității file din viața lui Moise Nicoară. Maniera în care o face se înscrie în tiparele pozitivismului, căci Mangra pune un accent deosebit pe o restituire cât mai fidelă a documentelor lui Moise Nicoară, în cea mai mare parte corespondență. Oricum, el a relansat dezbateră istoriografică despre Moise Nicoară și poate acesta este un merit incontestabil al lui Vasile Mangra în perioada premergătoare primei conflagrații mondiale.

Cuvinte-cheie: Vasile Mangra, Moise Nicoară, referințe istoriografice

Moise Nicoară și mișcarea pentru un episcop român în Arad

Nicolae Bocșan

Rezumat:

Acest studiu prezintă un episod din mișcarea pentru organizarea bisericii naționale românești, un obiectiv major al mișcării românilor bănățeni pentru afirmarea identității naționale prin intermediul bisericii, pentru separarea ierarhică de Scaunul Mitropolitan de la Karlowitz și pentru numirea de episcopi români. După momentul Paul Iorgovici (1795–1807), mișcarea de emancipare a românilor bănățeni a fost condusă de Dimitrie Țichindeal (1812–1814) și Moise Nicoară (1814–1819). Mișcarea pentru numirea unui român pe scaunul episcopal de la Arad s-a aliat eforturilor elitei românești din Banat, Arad, Bihor și Transilvania, devenind expresia unei colaborări fără precedent, fapt care a contribuit la afirmarea unei ideologii liberale între românii din Imperiul Habsburgic.

Cuvinte-cheie: biserica națională românească, identitate, emancipare

Moise Nicoară în istoriografie

Corneliu Pădurean

Moise Nicoară a fost unul dintre cei mai importanți luptători pentru drepturile românilor ortodocși din Transilvania și Banat în timpul stăpânirii austriece.

După pacea de la Carlovitz din 1699 și cea de la Passarovitz din 1718, Biserica Ortodoxă Română din Transilvania și Banat a fost pusă sub jurisdicția Mitropoliei Ortodoxe sârbești, cu reședința – coincidență – la Carlovitz.

Moise Nicoară, născut în anul 1784 în localitatea Gyula, azi aflată în Ungaria, a solicitat autorităților austriece, începând cu anul 1815, numirea la Arad, a unui episcop ortodox român, în locul episcopului de origine sârbă. Eforturile sale s-au bucurat de succes în anul 1829, când a fost ales primul episcop român, dar din păcate, Moise Nicoară la acea dată se afla refugiat în Valahia.

Personalitatea sa a stat în atenția istoricilor și a oamenilor de cultură. Articolul prezintă modul în care a fost surprinsă viața și activitatea sa de către istoriografia românească.

Cuvinte-cheie: drepturi, stăpânire străină, ortodoxie, episcop, identitate, naționalitate